

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

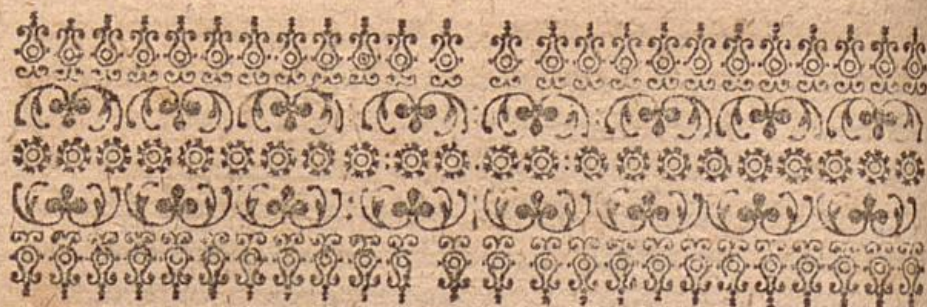
Modesti Tavbengall Apologeticus Adversus Umbras Oratij Melliti

Hansiz, Marcus

Pragæ, 1723

Caput XIII. Amica expostulatio cum Mellito, quòd ob rem futilem suis
umbris adeò sit obsecutus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39569

CAPUT XIII.

Amica expostulatio cum Mellito, quòd ob rem futilem suis umbris adeò sit obsecutus.

JAm ad causæ profligatæ reliquias accedamus. Quod antequàm faciam, amicè te compello, Mellite: si nulla sit alia culpa, quàm in ingrato quodam sono verborum, quid erat opus, ut mel tuum virorum mansuetissime desereres? Cælum & inferos, & quidquid est dirarum, in verba innocentissimè prolata tanto strepitu devocares? Erátne, quæso, operæ pretium, ut tantos montes exaggerationum, calumnjarum, pravarum interpretationum extrueres? Erátne operæ, ut humanitati mansuetudinique religiosæ vim faceres? Ut adeò longè discederes á placito Melliflui tui cognominis, quem nôsti, quid in ferendis in proximum censuris præcipiat: excusa intentionem, si opus non potes: puta subreptionem, puta casum. Erátne operæ, ut tantis lamentationibus impleres omnia? Suppetias ab aliis quoquè tum Religiosis, tum Ecclesiasticis viris adversùm Jesuitas peteres? pro levi scintilla, quæ ante oculos tuos micuit, incendium redderes? denique erátne operæ, ut tantum chartarum de lana caprina oblineret,

tem.

tempusque pretiosum, quo tomos fortè aliquot anecdoto-
rum edere potuisses, amitteres? quid spectabas? quò ten-
debas? quid quærebas? ultionem? at læsus non es: Inju-
ria, si nescis, dolum malum requirit, qui isthic, ut tute ipse
vidisti, nullus omnino est, atque in æternum non ostende-
tur. Si injuriam apparentem, & ut dicitur, *materialem*, ul-
ciscendam putabas, quid adedò exarsisti, ut limites omnes re-
cti judicii excederes? Judicium, judicium in judicio tuo
Judex acerbissime desidero. Culicem ferendum putabas,
& securum, imò sudem nodosam arripuisti? Quid cogitasti,
virorum post natos homines suavissime? arbitrari tu po-
teras, consilium tuum Viris prudentibus ac moderatis pro-
bandum? toto sanè cælo aberrasti: qui si audires, quid sen-
tiant (& audieris forsitan) profectò intelligeres, per multum
tibi de existimatione viri moderati detractum: Intelli-
geras rursus alios, qui dicerent, se fumum in te non
modicum notasse, qui videaris velle in mundo proficisci
Jesuitis notescere, nec iras hominum in nonnulla luce
positorum laceffere timuisse. Habe tibi pace mea hunc
qualemunque apud imprudentes plausum: apud pruden-
tes certè non habebis, nequè apud tuos, quos ceriè scio
plurimos tibi vehementer succensuisse, nequè apud ipsum
te, quem prudentibus accenseo, si paulisper animo refri-
xeris, arbitror habiturum. Eum enim te profiteris, qui *in*
omnibus quæras Deum; in quo Sancto, & Religiosi homi-
nis planè propria proposito, si animus verbis consentiat,
multa profectò videbis, quæ iratus non videras. Videbis
alium longè esse stylum Mabillonii, aliorumque Sancto-
rum, doctorumque hominum, qui non reputabant, se
quærere Deum, nisi quærerent caritatem: DEUS enim
caritas est. Non tum se DEUM quærere putabant,
cùm gloriam, fumum, invidiam in alios redundantem
quærerent. Scio quàm torvo vultu singulos meæ scri-
ptionis apices legas. Ne, quæso, irascere: Scripti sunt
calamo columbino lædere & lædi nescio. Nec æquum est,

ut

ut hæc innoxia agrè feras, reputans illud quod qui loquitur, quæ vult, sæpe audit, quæ non vult.

Scio, quid dicas: nimirum hic agi de fama Religionis, quam cujuscumque boni Religiosi interfit omni ope tueri. Laudo Zelum: Sed requiro modum. Sanctum omnino, famam suæ Religionis adversum calumniatores tueri: id & mihi in causa aliena adversum te in præsentî propositum est. Tuenda Religionis fama, sic tamen, ut ne tibi hostem, qui nullus est,ingas: non eum, qui nullo dolo malo quid scripsit aut egit, ut calumniatorem, ut impudentem, ut stolidum, insanumque proscindas? quàm hæc peregrina, quàm præpostera Religionis defendendæ ratio! Licuit tibi, quæ velles, honorifica quæque de Religionis tuæ, ut sanè meretur, dotibus præcellentibusque conscribere; licuit propositiones illas, quæ in considerationibus leguntur, integris voluminibus refellere: Licuit earum falsitatem argumentis undecumque petitis ostendere, rectè prudentissimèque tuo functus fuisses officio, tantumque abest, ut aut me, aut ipsum libelli authorem hoc in genere adversantem haberes, ut quàm consentientissimum: Est enim hoc vetus & solenne Alina Societatis institutum, non tantum nulli hominum statui, nedum Religiosis Ordinibus, minimè verò sanctissimo tuo Ordini, cujus in Jesuitas beneficia non falsò memoras, detrahere, sed multo magis eos ornare, honorificè de ijs scribere & loqui, id quod si nescis, & peculiari ijs lege præceptum est: fuitque hæcenus (novit Orbis atque tu ipse fatebere) tanta hoc in genere Inclytæ Societatis omni ætate modestia, ut nemo unquam ipsorum quenquam seu Religiosum, seu alium scriptis sustineret laessere: nonnunquam jure naturæ usam, famæque necessariæ gratiâ adversum calumnias, sæpius & immeritò ingestas coactam fuisse scribere, idque tantâ (libros consule) moderatione, ut nunquam omnino (adverte animum)

num) nunquam sibi licitum putaret, in Cœtum aliquem Religiosum (licet oppositum sapius experta) calumniam generatim jacere: atque hoc tibi denuncio, sanèréque confirmo; quod si talis, qualem tu seu antea, seu nuper in Societatem promovisti libellum, ab ipsorum aliquo in te, seu tuum, aliūve Ordinem egestus fuisset, nullum non pœnæ genus imperio Superiorum fuisse luiturum: id quod si Soterius inter motiva B. Aloysij, ut rectè poterat, collocasset, erat forsan, qui peculiare quiddam hoc in genere in Societate suspexisset, suffecissetque fortè nonnemini, ut animum ad ipsam appelleret; Ego scire si modum scribendi tuum, atque ex adverso modestum illud Jesuitarum silentium adolescens intuerer, mihi crede, magnum fuisse, quo abs te ad Jesuitas transirem, momentum futurum. Scin⁹, quid mihi animus subiceret? Ist hoc plane: Homo Religiosæ militiæ tam vetus, gloriæ atque motuum suorum aded parùm potens, talia scribit, tali modo scribit. Quid Jesuitæ? silent, tolerant, malum in bono vincunt: Quid consilij fore? Tu, quem tot anni aded parùm in Sapiencia promoverint, speras, me tuis institutum vestigijs? longissimè profectò aberraveris.

Famam igitur Religionis tuæ defendendæ qui sumpteras, hoc imprimis nôsse debebas, argumentum fortissimum tibi futurum fuisse modestiam, ut ex qua colligere statuarèque possent Lectores, quodnam genus virtutis in hominibus tuæ Religionis versetur, poteratque vel hoc uno (passionum tuarum mortificatione ostensâ) vim illius convitij, quo nonnulli Religiones aliquas nimix commoditatis accusant, refringere. Parùm igitur rectè defensionis provinciam sustinuisti, ut qui illud (quod ante omnia ad fidem faciendam prudentibus persuadere atque imprimere debebas, te non loqui ex passione, non ex cupiditate ultionis, sed judicio sedato, atque unius veritatis more minimè omnium observasti, verùm in singulis ferè pagellis execra-
tio-

tio-

tiones, sannas, scommata, thraſonismos & neſcío quæ, tantabile illeviſti, ut dictis tuis apud homines ſano palato præditos guttum omnem ſaporémque detraxeris, uſque ad eò, ut ſi cauſam etiam juſtiſſimam evidentémque haberes, in eo tamen, quo alium accuſabas, tute ipſe ſexcenties magis reus ab omnibus iudicaretur. Quæ ego non idcirco adfero, tanquam me iſta tua probroſè dicta vehementer commoveant. Quid enim latratus iſti ad ſtrepitum duntaxat ciendum, minimè autem ad vim faciendam comparati? quos vel miles tabellarius aſpernetur.

Sed age, quando tantum Religionis tuæ defendendæ ſtudio te ſubegit; quæro ex te, quò tandem deſenſionis tuæ conſilia referebas? quem fructum petebas? huncne, ut conſiderationes tibi inviſæ tuoque ordini, ut tute ſingis, contumelioſæ retractarentur? anne potiùs, ut univerſa libelli memoria, omnesque ejus apices conſerperentur, atque ex animis hominum penitus abolerentur? anne ut author talium, ut ais, probrorum, ad ſupplicium commeritum pendendaſque tibi pœnas dederetur? anne compeſcere & reprimere Jeſuiticæ ſcriptionis audaciam, quo ne ſimilia in poſterum attentent? fructus ſanè præclaros, ſi eos vel expetere prudenter potuiſſes, vel debite prudentérque expetiſſes. At enim, anne poteras retractationem revocationémque expetere eorum, quæ aſſerta nunquam ſunt? & ne quidem, ut aſſerentur, in mentem venerunt? Quâ tu juris lege revocationem convitij poſtulas ab eo, qui non fecit, quamque feciſſe nemo mortalium, qui libellum inſpexit, exiſtimare potuit? Tu ſolus ſagaciſſimus, qui, quod alios fugit, ſolus deprehenderis, cujuſque clamoribus opus erat, ut omnes alij de convitio contumeliaque accepta docerentur. Nemo ante te queſtus, nemo injuriæ ſenſu vocem ſuſtulit: anne ad eò famæ ſuæ immemores, ut tam manifeſta, quemadmodum tu appellas, probra non viderent? Te ſcilicet artifice opus erat, ut è verbis ad eò
inno.

innocenter elatis convitii nomen exsculperetur. Quanto potiori jure, quæ tu prudens volensque acervatim plenisque buccis jactasti, te revocare conveniret! & revocabis, opinor, si prius mentem revocaveris.

Jam si illud alterum spectasti, ut obliteraretur libelli malefani memoria, utque ex juvenum manibus contumelia tui Ordinis, quam fingis, excuteretur, quam parùm apposito mehercule consilio usus es! si via modusque de industria fuisset ad claritatem libello conciliandam quaesitus, non erat opportunior efficaciorque, quam quem tute ipse adhibuisti, vel studiosissimè cogitanti subventurus. Tu tuis clamoribus eum è parietibus Academicis obscurum ad lucem famamque publicam extulisti; tu plurimis, qui alioqui ne oculo erant eum dignati, ut avidissimè expeterent, legerentque, orexin excitasti; tu in pulpitis manibusque puerorum latentem, inter viros etiam & eruditos clarescere, & quæ vis est veritatis & innocentia, ut etiam æstimarent, commendarentque, fecisti; quandoquidem satis notum est, alium longè, quam tu velles, extitisse hominum prudentum etiam Religiosorum, etiam Ecclesiasticorum, etiam Romanorum sensum, atque sapius sollicitèque scopulos illos naufragiis alienæ famæ infames cum visere intuerique cuperent, te etiam digitum clamoremque intendente, ne tubo quidem optico videre valuisse. Profectò alieno prorsus consilio vir alioqui prudentissime tua cæpta adornasti; satius longè atque ad institutum tuum conducibilius facturus, si non extra orbitam ad media extraordinaria profuisses, sed viam iniisses ordinariam, quæ erat hæc, ut si qua te læsum, fraudemque tuo sancto Ordini structam putabas, ad eos legitimam quærimoniam verbo aut literis detulisses, qui & mederi facillimè poterant, & erant, quod recta ratio, concordiaque retinendæ amor suafisset, remedium certò certius allaturi. Verum tibi fumum publicum spectanti dimicatio scilicet non ignobilis &

H

ob-

obscura, sed publica & clamorosa suscipienda erat, quâ si vinceret (victurum autem neutiquam dubitabas) intento digito ceu causâ Religiosorum omnium assertor & vindex ipollis onustus Jesuiticis monstrareris. Quam verò hoc inconsulto! quam nullo fructu! nisi illo, qui plerumque ex talibus Religiosorum contentionibus existit, cachinnatio alienorum, admiratio Catholicorum, amaritudo animorum, scandalum & dedecus publicum? Non erat, mihi crede, hæc via, quâ ad gloriam grassareris.

Jam si pœnam Authoris poscebas, hanc ipse tibi non debebas expetendam putare: Superiorum hoc erat officium, qui querimoniam tuam, si quam ordine instituisset, non erant non delaturi. Severissimæ sunt hoc in genere Societatis urnæ, atque in publicis excessibus castigandis admodum implacabiles. Quod si in Provincia Superiorem, qui id erat ausurus, ob dignitatem delinquentis non invenisses, nequaquam Orbe toto diffusa erat Romana Societatis curia, ejusque Supremus Præpositus, quem quid erat negotij literis vel unis convenire? Verum enim vero hanc tu viam, ambagem appellas, minus è dignitate tua negotijsque futuram; & dignitas scilicet erat virum integerrimum, de teque non nihil meritum tam scabio è profcindere. Et negotia tua consarcinando tam operoso tot conquestis Sanctorum Patrum sententijs, tot notis interpuncto, tot facto probris apologetico non oberant, literulis unis oberant. Quid autem, si pœnam Authoris expetebas, cur non eum dum viveret, verborumque suorum rationem mundo Ordinique tuo reddere poterat, appellasti? verecandia scilicet erat Virum Venerabilem atque provecum eo honoris genere ad fata deducere; an potius ne quas offundere parabas officias, testis ipse verborum suorum, obvia expositione discuteret? At scilicet tum non relinquebatur copia edendi centunculum illum tuum, quem, si domi delitesceret, scilicet decumanum dicitur.

turnumque laborem, quem in eo meditando legendoque
posueras, sine fructu lucroque gloriae abiturum putabas.
Timebas forte etiam, ne anser olori obstreperes, & cum
Viro gravissimo tam parum apte garriens a prudentibus
exsibilaberis. Dij tibi hanc mentem etiam in posterum!
Ne quid nimis Mellite: noscimus, noscimus hominem;
modulum virium, conditionem ingenij, eruditionisque ac
judicij tui noscimus, perspicimus, tenemus: *Tu putas,*
quod multa scis, & satis bene intelligis, sed scio, quod
multa sunt, imò plurima, quae nescis; Quae tibi non de-
rogandi causam propono, sed ne putes fucum nobis aut viris
peritis tuam ventosam magniloquentiam fieri posse. Trutinatus
es, bone vir, planeque perspectus, quantum ponderes:
inventus es minus habens: *multum inane,* quod verba
& sonitus nequaquam aggravabunt. Et neque si te alij
scabant, neque si laudibus ad tumorem usque inflent, aliud
agunt, quam genio tuo litant, pondus non addunt, neque
statuam tibi inter Mabilonios exsculpent. Et tu tamen,
quantus quantus es, tantillus tamen ad Virum illum omnem
exceptione majorem, sustinuisse frontem tuam sapientiae
ejus sanctimoniamque objicere, honorem posthumum, pios-
que manes tuis probis onerare, quae tibi vir ille Caelo citra
controversiam receptus multum erit, si sic abire sinet, poe-
nam, quod tibi salubre sit, serius aut citius repetiturus.

Postremum est, quod spectare scribendo poteras, ut
Jesuitis os in posterum talia effundendi obstrueres. Egre-
gie profecto: tu metam, tu Calpen & Abylam scriptita-
tionibus Jesuiticis defixisti: ne plus ultra. Hoc equidem,
bone vir, prorsus otiosum ac supervacaneum erat. Quan-
do enim Societas sibi spolia legenda ex aliena diminutione
maeroreque putavit: Cautos videlicet eos reddere vole-
bas & circumspectos, Superiores in primis, ne per incuriam
similia in publicum prorepere patiantur. Papae! tu illis
aures vellicare debebas? Quid autem tantis procellis tem-

pestatibusque erat opus? Nonne faciliori longè negotio,
molliori via hoc consequi poteras? quo simul & tuæ mo-
derationi, & famæ tui Ordinis in posterum abunde consu-
luisses. Et alioqui non tam præcipites sunt, aut incogitan-
tes Jesuitæ, nec Superiores tam incuriosi, ut scripta non
percollata, pluriùmque censuris non accuratè limata publi-
co aulicè committere. Quod expertus ille procul dubio
fuisset, quicumque partum similem tuo in Ordinem quem-
piam aut personam Religiosam fuisset ausus ornare. Et
hoc sanè, nisi tu ipsemet scisses, nequaquam credo te tam
ferreum fuisse futurum, ut professis adversùm Jesuitas ini-
micitiis, in medium eorum aprino te dente ingereres, ceu
nullus esset inter eos David exiturus, qui adversus hunc
Goliathulum sustineret dimicationem suscipere. In quo
tibi fingebas, primum, quòd essent Jesuitis ut plurimum ad
similia certamina per leges eorum, superiorùmque vigilan-
tiam ligatæ manus; in quo procul dubio minimè aberrasti.
alterum, quòd putabas te talem ac tantum virum adeò aliis
omnibus terrori fore, ut tuis vel eminus conspectis umbris
continuo decederent de via; in quo sanè insigniter haluci-
natus es, hocque amplius, quòd, cum tibi adversus pri-
mum tuum libellum nemo responderet, tibi in sinum pu-
gnumq; ridebas, id nimirum reputans formidine tui fieri,
ingenioque Jesuitico dlcacitæque putabas te tandem fri-
gidam affudisse. Macte animis virorum alpha, qui Hercu-
leo sanè labore defunctus, hydrâ elisâ, merearis ut in ludis
Olympicis laureâ coronatus incedas. Atque poteras,
quantum ego existimo, his manubiis citra ullum interpel-
latorem etiam in posterum gloriari, si quietam earum pos-
sessionem tenere voluisses. Jam verò cum novam aggres-
sionem seu per temetipsum, seu per emissarium tuum ali-
quem ceptaveris (quod ego nisi ante sex dies, quàm hoc
opusculum exorsus sum, ne auditione quidem percepe-
ram) enim vero nescio, quo genio stimulatus mihi tentan-
dum

gotio,
e mo-
onlu-
gitan-
a non
publi-
lubio
quem.
Et
e tam
s ini-
s, ceu
hunc
i quo
im ad
gilan-
crasti.
d aliis
mbrit
aluci-
s pri-
n pu-
fieri,
n fri-
ercu-
ludis
teras,
erpel-
pos-
gres-
n ali-
n hoc
cepe-
ntan-
dum

dum aliquid rebar, eo consilio, ut tibi gloriam, quam ex illustri fortè castigatore reportaturus eras, præriperem.

Ante omnia porro isthoc te monitum volo; silentium illud diuturnum, quo sunt Jesuitæ ante hac usi, non ex inopia consilij, aut responsionis diffidentia profluxisse, verùm ex solemnî Societatis modestia, ut quæ omnia malit, quàm contentiones cum Religiosis præcipuè viris suscipere, retinentissima ejus effati: *Honor est homini, qui separat se a contentionibus*; proptereaque sæpe acerbissimas quoque calumnias silentio concoquere sustineant, siquidem probabilis spes sit, silendo, patiendoque pacem, concordiam, ædificationemque publicam iri redemptum. Quoniam verò sunt hac spe nimium quantum falsi, eorumque silentium fraudi ipsis insigniter fuerit, nequè sint, quod unicè spectabant, consecuti, ut crabrones sedarentur, quin potius causam, ut amplius insanirent, dederint, atque ut ne insanire etiam pergant in posterum, eademque oberrare chordâ, timendum sit (si tamen talia scruta, & quisquiliæ extimescendæ sint) calamum ego, quod dudum fieri oportebat, pro æquitate, Jesuitis ipsis minimè consciis arripendum, atque via contraria, quoniam prior illa tam malè cesserat, emittendum, resolvendumque inutili modestiæ os, non ad calumnias aut probra, sed ad tuendam veritatem, innocentiamque putavi. In quo nemo, credo, mihi vitij quidquam daturus est, primum, quòd isthuc descendere æquitatè veterique necessitudine coactus sum; deinde, quòd ita rationem scriptionis meæ temperavi, ut nemo se læsum meritò queri possit, nisi una falsitas, quàm procul dubio argumentis non tantùm lædendam, sed penitus laniandam, conficiendamque, muneris esse mei ducebam.

Ut igitur ad id, unde abij, revertar, aio tantum abesse, ut Jesuitis os acrimoniâ scribendi tuâ compresseris, ut potiùs resolveris, hoc ampliùs, quod æquitatem, ut à parte eorum staret, hac tua aggressione effeceris, dederisque ansam, ut sinè modestiæ detrimento respondere, si velint, possint; dum maneat in salvo solenne illud prudentum: *Sile, quoad æquitas postulat.* Quo incitamento cur adhuc usi non sint, mea nihil interest quærere: Ceterùm ex hac qualiquali elucubratione mea, quam ego nec consilio Jesuitarum, nec scitu, nec nomine, sed unius æquitatis studio mea sponte suscepi, hoc tamen intelligas oportet, seram oris Sapientis non esse aliam, quàm officium debitamque modestiam, nequaquam autem terrores calumniantium, aut bruta fulmina sciolorum; quandoquidem si res & virtus in dimicatione vertatur, non imperitos fortè palæstritas, nec rudes andabatas, nec hospites aut tyrones in hoc genere bellandi Societas Jesuitica producet, quorum tu nec os nec calamum ferre possis: Quod omni tempore, quo pro æquitate ac virtute pugnandum fuit, adversarij eorum sunt experti. Et verò, ne nescias, sic habe, nihil faciliùs, nihil expeditiùs, nihil gloriosiùs ijs esse, quam in causa sua, si quidem conditio pugnandi in argumentis posita sit, depugnare. Invieta est veritas, quam, si homo sis, nullo negotio defendas. Id, quod tute in hac mea qualicumque exercitatione satis experiri hæcenus potuisti; adeò parùm cum tuis argumentis laboro, ut mihi etiam ludendum cum ijs putem, plusque eniti, contendereque debeam, ut te erudiam, capacemque reddam, quam ut argumenta revincam tua. Non ago tecum congestis undeunde Sanctorum Patrum effatis, non centonibus è pentumaledicorum depromtis, non exaggerationibus, & auctarijs instrumentis, non suppetijs peregrinis in subsidium vocatis, non adnotationibus ad eruditionis qualisqualis famam obtinendam comparatis: nihil horum in armis numero, in defensione pono: unam veritatem tibi ob oculos

los pono; quod implexum tibi erat. explio; quod involutum, evolvero. Oculos tuos, mentem tuam intellectumque inter arma mea habeo; His contra te, contra os tuum, calumniasque decerto; Si capias, si intelligas, vici, non argumenta tantum, quod nolis, tua, sed modestiam quoque, quod optare utique, & gratum habere debebas.

Ad hunc planè modum in alijs quoque, in causa Societatis institutis decertationibus res habet. Quantum enim multa Societati JESU ab omni hominum Ordine subcuncta hactenus fuere certamina, nullumque sit nomen tot adversarijs appetitum; adeò tamen argumentis & rationibus profectum nihil adversum eos fuit, ut suo se plerumque mendacio calumnia conficeret, abiretque per semetipsam universa moles in auram & fumum, ex quo erat compaginata; sæpe etiam exoptandum ipsis fuerit impugnari, ut veritatis & innocentiae purum eventilatione pateret, illisquæ notesceret sinceritas adamantis. Tribus potissimum in eos certatum fuit argumentis: mendacio, exaggeratione, sinistra interpretatione: Sæpe ex uno facto de universa causa pronunciatum; unius vel alterius hominis noxa universo corpori imputata. Si nova non suppetent, vetera recoquebantur. Si multa non aderant, idem sapiens & sexcenties alijs, atque alijs tropis, sententiisque proferebatur; quod per se frivolum erat ac futile, phaleris elegantijs, sarcasmis, scommatis circumdabatur; denique omnes invidiae, omnes torni, stilique adhiberi, ut ex re nihili portentum aliquod horrendum, ingens effingeretur. Horum exempla in libello tuo non tot quin plura suppetunt; graphicæque præcepta omnia cum Jesuitis pugnandi implevisti, vetera, aliena, inania regerendo, eandem nœniam iterum iterumque repetendo, exilia, ludicra in Cœlum attollendo, stomachationibus, investivis, exprobrationibus, censuris, omnia ferè folia farciendo, illudque inprimis, quod argumentum propriè tuum est, ut propositiones innoxia optima-

timâque mente relatas fœdissimâ interpretatione in sanctis-
simi viri contemptum, Societatis invidiam torqueres.

Atque tu, cum ista tam diu, ut notum est, meditarere,
tam diligenter, operosèque conscriberes, non prospexisti,
fore aliquem, qui umbratile hoc ædificium esset admotâ
manu exploraturus, vinculum compagum, firmitatem ma-
teriæ formæque experturus; vehementer mehercle tibi-
met imposuisti: Necdum, mihi crede, exhausta est pha-
retra Jesuitica; & ipsorum manat de vulnere sanguis, siqui-
dem vulnera & non potius tumentis livorèque purulenti
carcinomatis sectionem facere sit animus. Quid enim?
fremeres? rident. Falsa promeres? detegunt. Exag-
gerares? genuina referunt. In pejus acciperes? obviâ
interpretatione larvam detrahunt. Vetera ingereres?
ad veteres refutationes remittunt. Nova produceres?
aut falsa, aut frivola, aut privati hominis esse demonstrant.
Scommata, convitia jacularere? Cachinnum, commiserationem,
patientiam reddunt. Quid ageres ultra cum ho-
minibus habentibus scutum inexpugnabile, æquitatem?
reconde, quæso, machæram tuam, atque anhelitum tuum,
quo te ad deliquium ferè fatigas, ad refrigerandos pulmo-
nes expende; nisi cum umbris & aura velitando te risui
omnium velis exponere,

Hoc ad extremum ex me, qui honori tuo ex animo
sincerissimo consultum cupio, monitum cape; fœdissimum
prorsus esse, atq; ab stomacho nobili plurimum abhorrens,
alienas sordes consecrari. Sunt homines de hara, quibus
hæc adipatissima omnium ossa, præ quâ etiam Deorum
mensa ijs desipiat; quique amplius effusiusque (sit venia
verbo) invento stercore triumphant, quàm pueri inventâ
eicindelâ. Vicos & fora concursant, lituo & crepitaculis,
velut magnum quid atque ingens ostensuri personant ela-
tissimâ voce clamantes: Audite cives, & quotquot adestis,
huc

huc oculos narésque advortite: portentum! portentum!
oletum inveni. bene est, beatè est: Habe tibi has deli-
cias, quisquis es, scarabæ de genere illorum, quibus adeò
sapit linter fursurum, ut ei jucundissimè innatent, & velut
olores in Cayco apricentur.

Non in te hæc Mellite, quem puto boni Zeli specie
deceptum, non camerinæ movendæ gratiâ, quæ scripseris,
scripsisse: Verùm, ut est hominum ingenium & mos, etiam
ea, quæ recto animo suscipiuntur, sequi accipiendi, ca-
veas, necesse est; ne tali, qui in homine præcipuè Religioso
turpissimus est, cavillo nonnemini dignus videare. Apage
procul quisquilias istas ab ijs, qui cælestibus delicijs innu-
tritî ad ea potiùs, quæ in alijs bene olentia viderint, famem
integram debent, quàm ad retrimenta, & fæces afferre;
minimè verò opima, quæ repererint virtutum bellaria cor-
tice faculento oblinere. Sed hæc hæcenus: exequamur
meliora.

Spero Mellite, quæ tua est adversùs æquitatem tracta-
bilitas, te eo demum fructu tuorum consiliorum fore con-
tentum, si ademptâ fædâ illâ, quam animo tuo induisti,
specie, sensum verborum Soterij, qui re ipsa est, commoda
& vera interpretatione exposuero. Majorem sanè satisfa-
ctionem ab viro honorato, cujus verba accusantur, in nullo
tribunali seis, expeti, quàm ut sua ipsemet verba legitime
tolerabiliterque interpretetur, usque adeo, ut si quæ etiam
fuisent, quæ malo dolo protulerit; ejusmodi interpreta-
tione, quæ re ipsa vim revocationis habet, sibi satis esse fa-
ctum offensus ingenuâ mente præditus arbitretur. Quæ
non eò dico, tanquam ea sit verborum illorum conditio,
ut interpretatione indigeant. Ipse modus libelli, circum-
stantia, in quâ proferuntur, mens Authoris omnibus in lo-

cis elucescens, ambiguum verborum sensum nullo pacto relinquunt. Sed quoniam tu id hactenus (quod sanè mirabile) minimè omnium vidisti, explicatam tibi pluribus argumentis oportuit, in quo me cerè officio boni viri liberaliter functum arbitrare, qui infirmitati tuæ hunc qualemcunq; laborem, quem res ipsa minimè postulabat, detulerim. In concordiam igitur redi, atque ægritudinem animi non nisi à temetipso profectam existimationi prudentiæ, quæ de te est, condona: Id quod, etsi reapse læsus esses, jam tandem facere debebas, sumpta per teipsum tam magna ultione, præcipuè cùm tute ipse non uno in loco fatearis, nullum ad hanc usque ætatem tam contumeliosum ab honoratissima Societate libellum esse profectum; Quod cùm tibi jam tum, cùm primùm calamum assumebas, in mentem venire atque meliora suadere debuisset, nunc certè suadere quàm maximè debet, quo tempore id, quod antea minimè videbas, tibi planè dilucidèque ob oculos positum, manibus ipsis, ni spes me fallat, palpare potuisti

†

CA-